

BASINA VE KAMUOYUNA !

UEDAŞ'ın 1 Eylül 2010 tarihinde Limak-Colin-Cengiz İnşaat'ın oluşturduğu konsorsiyuma devrinden önce yaptığımız açıklamada elektrik enerjisi sunumunun kamusal niteliğinin yok edildiğini ve halkın elektrik enerjisine erişim hakkının güvencesizleştirildiğini ifade etmiş ve Enerji Piyasası Kanunu ve EPDK kararlarının özelleşen dağıtım şirketlerine tanıdığı imtiyazları açıklamıştık.

Buna göre;

* Dağıtım şirketlerini alan özel sektöre, EPK gereği gelir garantileri verilmektedir. Tüketim miktarı veya tahsilat miktarı düştüğünde, bunu telafi edecek zamları yapma hakkı verilmiştir. Kayıp-kaçak oranları düşürüldüğünde elde edilecek meblağ dağıtım şirketine doğrudan gelir olarak kaydedilecektir, tahsilat miktarı kapsamına sokulmayacaktır.

* Şehirlerde yol ve sokak aydınlatmaları için kullanılan elektrik bedeli Hazinece ödenmektedir. Bu yolla da belli bir miktar gelir ayrıca garanti edilmiş olmaktadır.

* Dağıtım şirketi, enerji tedarikinde gerçekleşen maliyet değişikliklerinin tamamını üç ayda bir yapılacak revizyonlarla doğrudan tarifelere ve dolayısıyla tüketicilere yansıtacaktır. Ancak, belirlenen elektrik tedarik fiyatından daha düşük bir seviyeden elektrik tedarik ettiği takdirde aradaki farkı elde tutma hakkına sahip olacak, yani bundan böyle elektrikte asla indirim olmayacaktır.

* Dağıtım Şirketi, işletme verimliliğinin EPDK tarafından onaylanmış olan hedeflerin üstüne çıkarılmasıyla ortaya çıkan ek geliri elde tutma hakkına sahip olacaktır ki bu yolla dağıtım şirketi, daha düşük ücretle ve daha güvencesiz işçi çalıştırması için teşvik edilmektedir.

Dağıtım şirketinin yapması gereken yatırımlar için harcamalarının, EPDK onaylı tarifelerin içine dahil edilmek suretiyle, dağıtım şirketine zaman içerisinde geri kazandırılacağı taahhüt edilmiştir. Tüm bu düzenlemenin sonucu, yaşayarak öğrendiğimiz gibi vatandaşa daha yüksek elektrik fiyatları şeklinde yansımaktadır. UEDAŞ'ın devrinin hemen öncesinde, 1400 olan güvenceli çalışan sayısı 800'e indirilmiştir. Devir sonrasında ise şirkette kalan çalışanların tamamı kamudan istifa ederek şirket personeli olmuşlardır. Bunun yanı sıra güvencesiz çalışma biçimlerinin en kötü biçimi olan taşeron firmalarla çalışma sistemini ise UEDAŞ tesis, bakım ve sayaç okuma-çma kesme işlemleri için 3 adet taşeron şirketi kurarak kendi işini kendi taşeronuna yaptırarak hayata geçirmiştir.

Devir sonrası başka kurumlara geçişin de gerçekleşmesi nedeniyle ihtiyaç duyulan gerek teknik gerekse de idari personelin, çok daha düşük ücretlerle ve daha ağır çalışma koşulları dayatılarak işe alımlarla karşılaşmaya çalışıldığını görüyoruz. Genç mühendis arkadaşlarımız aynı işi yapan mühendislere göre daha düşük ücretlerle istihdam edilmektedirler. Bunun yanı sıra, kendileriyle çalışmak istediklerini belirtip, başka kamu kurumlarına geçmeyip şirkette çalışmaları istenen deneyimli mühendis arkadaşlarımızın ve diğer teknik ve idari personelin, zaman içerisinde yavaş yavaş hiçbir gerekçe gösterilmeden işten çıkartılmakta olduklarına şahit oluyoruz. Bunun en son örneğini Pazartesi günü yaşadık. Meslektaşlarımıza Pazartesi günü mesailerine başlarken kendisine bir zarf verilmiş ve UEDAŞ'la ilişkileri kesilmiştir. Keza Yalova

il müdürlüğünde 4 ay önce kanser olduğu teşhis edilen Yalova depremezdesi bir idari görevli de hastalandığı için aynı şekilde işten çıkarılmıştır. Yine Bursa'da mühendis arkadaşlarımızla birlikte, başka teknik elemanlar da işten çıkarılmıştır.

EMO Bursa şubesi olarak üyelerimize bu tür haksız işten çıkarmalar karşısında hukuk birimimizle destek olacağımızı, sadece UEDAŞ değil tüm ücretli çalışan meslektaşlarımıza iş hukuku alanında hukuksal destekte bulunduğumuzu buradan tekrar hatırlatıyoruz. Ayrıca, Kamuoyunda tartışılan, yasa ve yönetmeliklerde yer alan kayıp-kaçak, sayaç okuma ve iletim bedellerinin vatandaşlarımızdan tahsil edilmesi yasal ama hukuki değildir. Bugün gerek iletim hatlarında gerek trafolarda elektrik kayıplarını ölçen bir sistem kullanılmamaktadır. Ölçülme, ölçüm yapılmadığı için de kayıpların tespitinin gerektiği şekilde yapılmadığı bir işletme kusurunun, afaki olarak tespit edilerek halka ödetilmesinin hiçbir hukuki yanının olmadığını hem biz hem de mahkememiz tespit etmektedir. Bu bedellerin daha önce olduğu gibi elektrik fiyatlarının içine konulması da aynı şekilde hukuki olmayacaktır.

Şimdi soruyoruz;

- Sağlıkta piyasalaşma yapılmış, sağlık hizmetlerinin kalitesi mi artmıştır?
- Eğitimde piyasalaşma teşvik edilmiş, eğitimimizin kalitesi mi artmıştır?
- Elektrik dağıtımında özelleştirme, piyasalaşma sağlanmış, elektrik fiyatları mı ucuzlamıştır?

Hayır, hiçbirisinde kamu lehine ve vatandaş çıkarına bir sonuç alınmamıştır.

Özelleştirme politikaları bugüne kadar, hep söylenenlerin tersi biçiminde ortaya çıkmıştır. Ucuzluk yerine zam, kalite yerine kötü hizmet, sermayenin halka yayılması yerine yandaş holding palazlanması, verimlilik yerine çalışanların daha fazla sömürülmesi özelleştirme uygulamalarının belirgin ve ortak sonucu olmuştur. Özelleştirme kapsamına alınan kamu kuruluşlarındaki kamu çalışanları ise özelleştirme mağduru yapılmışlardır.

Sermayenin küresel kriziyle, bütün dünyada küreselleşmenin önemli politikası olan özelleştirme felsefesinin çöküşüne tanıklık etmekteyiz. 30 yıldır dillerden düşürülmeyen "kamu beceremiyor, özel olan güzeldir" söyleminin bir yalan olduğu ortaya çıkmıştır. Bugün hepimizin yükseltmesi gereken talep; enerjinin kamusal bir hizmet olarak sunulması, en temel haklardan biri olarak insanca yaşamaya yetecek enerji miktarına erişiminin güvence altına alınması ve enerji çalışanlarının güvenceli bir iş ve insanca yaşam koşullarına sahip olacağı "gerçek bir kamulaşma" talebidir.

Halen devam eden elektrikte özelleştirme süreci durdurulmalıdır. Özelleştirilen kurumlar da kamuya iade edilmelidir.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
Bursa Şubesi
08.12.2011